

N:o 38.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1909, kl. 4 e. m.

Andra Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande (n:o 9), i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående kontroll å program för biografföreställningar.

I en till utskottet hänvisad, inom Andra Kammaren af hr *Hellgren* m. fl. väckt motion n:o 249, hvilken motion i likalydande form framstälts äfven i Första Kammaren, hemställes, »att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes efter verkställd utredning vidtaga åtgärder, för att det må åvägabringas en före uppförandet gående kontroll af programmen för biografföreställningar, i all synnerhet sådana, till hvilka barn äga tillträde».

Till stöd för sitt yrkande anföra motionärerna följande:

»Från olika håll, ej minst sådana som representera uppfostringsfrågor, har under de allra senaste åren uppmärksamheten allt mer fästs på spørsmålet barn och biografföreställningar. På inbjudan af pedagogiska sällskapet i Stockholm hölls den 24 februari 1908 ett allmänt diskussionsmöte i frågan. Till detsamma hade öfverläkaren vid Stockholms hospital å Konradsberg, professoren *B. E. Gadelius*, som hindrats att personligen närvara, insändt följande skriftliga uttalande:

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 37 Häft. (N:o 38)

Professor
Gadelius om
biograferna.

Barnen och biografteatrarna.

Ombedd att yttra mig om den menliga betydelse biografteatrarna kunna hafva för det upp-
växande släktet, vill jag i korthet på följande sätt sammanfatta min mening.

Ingen skildring, hvarken i tal eller skrift, kan så rycka den unga publiken med sig som dessa rörliga scenerier, där själfva lifvet illusoriskt återgifves. Redan häri bör för vederbörande ligga en maning att utöfva en skarp kontroll på dylika förströelser, hvilka med sina obegränsade suggestionsmedel utöfva ett nästan oemotståndligt inflytande på barnasinnets, ett inflytande som tyvärr kan räcka längre än den timme föreställningen varar.

Villigt erkännande de goda saker, naturscenerier, bilder ur djurens lif, sagoskildringar m. m., som bjudas åskådaren vid ett besök på våra biografteatrar, måste man dock beklaga, att en mängd, kanske flertalet, dylika förlusteställen, utan tanke på den skada de göra, ofta välja program, där brott och ruskigheter af alla slag afspelas inför publiken, som tyvärr till stor del består af barn mellan 10 och 15 år. Det är intet ovanligt, att programmen efter hvartannat upptaga nummer, däri mord, rån och mord, själfmord o. s. v. förekomma, och den minsta eftertanke måste säga oss, att åtminstone barnen böra förskonas från en alltför tidig inblick i lifvets många fador.

Betydelsen af en dålig uppfostran och de dåliga exemplen för dem, som sedermera själfva hemfalla till brott, är ju numera en så erkänd sak, att ingen drager denna betydelse i tvifvel, och bland de dåliga exemplen äro de gifvetvis de farligaste, som kraftigast insugereras i barnens fantasi. Undertecknad har själf af brottslingar hört uppgifvas, huru den första tanken på en förbrytelse varit en barnslig lust att efterlikna hjälten i en spännande brottmålsroman; och då redan skildringar i ord på detta påtagliga sätt visa sin medryckande förmåga på det unga sinnet, huru mycket farligare är icke då det illusoriska lif, som afspelas på en biografteater.

Oafsedt denna rent depraverande inverkan måste man också taga hänsyn till det omedelbart skrämmande och på barnasinnets ohälsosamt uppskakande inflytande, biografteatrarnas kusliga skildringar kunna åstadkomma. Sådana nummer som den människoröfvande gorillan m. m. äro af den art, att man måste förutsätta en abnorm okänslighet hos de barn, som uthärda skådespelet utan bäfvan. Att sinnesrörelsen hos mera ömtåliga barn kan stegras till en verklig nervschock, ur hvilken en abnorm, länge kvarstående känslighet och rädsla utveckla sig, det har erfarenheten i en del fall visat. Hysteri är en sjukdom, som i barnåldern ej är sällsynt, och jag är öfvertygad om att biografteatrarnas program ofta är ägnadt att sprida denna sjukdom bland de små. Efter hvad en för saken intresserad och väl underrättad dam upplyst mig, hafva sålunda konvulsioner hos barn omedelbart efter besök på biografteatrar iakttagits.

Beaktar man till sist de yttre hygieniskt dåliga omständigheter, hvarunder detta andliga gift serveras tusentals barnasjälar, den usla luften på de illa ventilerade lokalerna och de alltför långa föreställningarna, så kan man tryggt säga, att vissa biografteatrar representera ett socialt ondt, mot hvilket vederbörande, ej blott föräldrar och målsmän, men ock den allmänna ordningens handhafvare snarast böra inskrida af omtanke för det uppväxande släktets lekamliga och andliga välfärd.

Stockholms
frivilliga bio-
grafkommitté.

Mötet, på hvilket ett synnerligen belysande inledningsföredrag hölls af seminarieadjunkten fröken *Marie Louise Gagner*, var också alldeles enigt, att åtgärder i frågan måste vidtagas. Det beslöt sålunda enhälligt dels att ingå med en anhållan till öfverståthållareämbetet, att ämbetet måtte tillse, att *de föreskrifter, som af detsamma utfärdats för biograförevisioner, verkligen måtte iakttagas*, dels att åt Pedagogiska sällskapet styrelse uppdraga *tillsättande af en biografkommitté*, som skulle äga till uppgift att utöfva kontroll öfver efterlevandet af de för biograferna gällande stadgar.

Sedan kommittén tillsatts, beslöt den att verka på två sätt: dels söka förmå en eller flere af hufvudstadens biografer, som därtill kunde anses äga förutsättningar, att i fråga om program m. m. ställa sig under tillsyn och kontroll af en pedagogisk granskningsnämnd, dels söka ställa

öfriga biografier under uppsikt af för saken intresserade personer, som skulle ha till uppgift att kontrollera efterlefnaden af för biografierna gällande stadgar.

I förstnämnda hänseende träffades i maj 1908 en öfverenskommelse mellan biografkommittén och två af hufvudstadens biografteatrar, hvarigenom dessa förbundo sig att ställa sig under kontroll af en pedagogisk granskningsnämnd och ej förevisa andra bilder än dem, som af nämnden gillats. Kontrollen tog sin början i september 1908 och fortgick till den 12 december s. å., då kommittén fann sig föranlåten att uppsäga aftalet, enär de ifrågavarande biografierna ej på tillfredsställande sätt följt de i detsamma träffade bestämmelserna. I februari innevarande år har emellertid öfverenskommelse ingåtts med en annan biografteater (Olympiabiografen), hvilken utfäst sig att icke uppföra något nummer, som ej underkastats förberedande granskning af två af kommitténs medlemmar. Vidare har därstädes genom kommittén anordnats särskilda s. k. skolföreställningar med geografiska program, uppgjorda under samverkan med kompetente personer inom skolvärlden.

Hvad åter angår öfvervakandet af öfriga biografier i hufvudstaden, så träffades den 20 november 1908 på ett enskildt möte ett aftal mellan ett 40-tal frivillige, som öfverenskommo att genom personliga besök kontrollera hvarje nytt program vid hvar och en af hufvudstadens biografier. Vederbörande kontrollant besöker biografen första kväll, då nytt veckoprogram gifves, och inger därefter till biografkommitténs sekreterare rapport om programmets beskaffenhet. Förekommer däri något nummer, som anses stå i strid med gällande polisförordning, besökes biografen omedelbart af en eller ett par ytterligare kommittémedlemmar, hvarpå anmälan göres till poliskommissarien i distriktet, som då haft tillfälle att antingen helt och hållet förbjuda numret eller ock påbjuda borttagande af de mest anstötliga delarna däraf. På detta sätt har kommittén lyckats att helt eller delvis få bort en del af biografteaternas mest bloddrypande och råa nummer, ehuru ej förrän detta redan gifvits vid några föreställningar. Polismyndighetens befogenhet att ingripa sammanhänger åter med de villkor, som af öfverståthållareämbetet uppställts för idkande af rörelsen i hufvudstaden, och bland hvilka följande må nämnas:

»att vid förevisning icke något mot sedlighet stridande eller mot myndigheter eller enskilde ohöfviskt förekommer;
att bilder, som skildra utförande af mord, rån eller andra svårare brott, icke förevisas;

Öfverståthållareämbetets villkor.

att, därest förevisning är tillgänglig för barn, densamma ej omfattar bilder, som framställa tilldragelser eller förhållanden, som äro ägnade att uppväcka känsla af skräck eller fasa hos åskådaren eller af annan anledning kunna anses olämpliga för barn att åse;

att, innan förevisning äger rum enligt nytt eller ändradt program, anmälan härom af sökanden göres å stationen inom vederbörande polisdistrikt.»

Den frivilliga
kontrollens
otillräcklig-
het.

Föreställningar af ofvannämnda art äro alltså egentligen icke tillåtna och deras upprepande kan i följd däraf förbjudas. Öfverträdelse af villkoren kan till och med medföra återkallande af rätten att drifva rörelsen, något som dock ännu ej torde förekommit.

Det torde emellertid vara tydligt — och erkännes af nämnda biografkommitté — att nu berörda anordning, huru förträffligt den än verkar, dock icke är till fyllest att omintetgöra den fara, som biograferna under vissa omständigheter medföra. Redan den omständigheten, att den utslutande hvilar på frivillighetens grund, innebär en viss svaghet. Institutionen blir beroende på tillvaron af sådana frivilliga krafter, hvilka vilja åtaga sig detta ständiga uthålliga öfvervakande, och, om än dessa krafter på åtskilliga håll kunna stå till buds, äro de helt visst icke till finnandes öfverallt, dit biograferna numera nå. Man får nämligen komma ihåg, att detta ej längre är blott större eller medelstora städer, utan att åtminstone i vissa landsdelar biografer uppträda äfven på landsbygden, i köpingar, stationssamhällen o. s. v. Om därför också somligstädes dylika biografkommittéer skulle kunna komma att fungera, så hjälper detta ingenting på alla de håll, där intet på denna väg kan göras, och för landet i dess helhet är naturligtvis intet tillfredsställande vunnet, så länge på många håll de depraverande inflytelser, hvarom professor Gadelius talar, få ohämmade drifva sitt spel.

Därtill kommer emellertid äfven, att detta frivilliga öfvervakande, huru intresseradt det än fungerar, dock icke någonstädes kan hindra *upptagande* på programmen af de ruskiga numren, utan i bästa fall blott deras mer eller mindre utsträckta *fortsättande*. Mellan det första besöket och däraf eventuellt framkallad anmälan hos myndigheterna å ena sidan samt dessas beslut å den andra förflyter alltid en viss tid, under hvilken intet hindrar vederbörande att fortfarande låta de anmärkta numren grassera.

Trotsande
biografägare.

Erfarenheten från Stockholm visar ock, att biografägare alls icke sky att trots polismyndighetens villkor och kommitterades kontroll framföra äfven de mest olämpliga nummer.»

Sedan motionärerna redogjort för en del i hufvudstaden framförda biografprogram, som enligt deras åsikt bort falla under det af Stockholms polismyndigheter utfärdade förbudet, fortsätta de sålunda:

»Samtliga nu relaterade nummer äro hämtade från hufvudstadens biografteatrar och hafva där uppförts *trots* öfverståthållareämbetets ofvannämnda villkor, flertalet också efter det den kontrollerande biografkommittén kommit till. Denna kan nämligen, såsom anmärkts, blott hindra fortsättandet, men ej det första upptagandet af äfven de underhålligaste nummer.

Förslag till åtgärder.

Det stora flertalet af bilderna hafva ock framförts på hufvudstadens biografier, *efter det att* Kungl. Maj:t den 13 november 1908 utfärdade följande cirkulär till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i riket.

»Vår uppmärksamhet har blifvit fäst därå, att rikets polismyndigheter vid pröfning af ansökningar om tillstånd, där sådant erfordras, till anordnande af biograföfvisningar och liknande tillställningar icke alltid träffa nödiga anstalter till förekommande däraf, att vid dylika tillställningar förevisas något, som strider mot sedlighet eller eljest uppenbarligen icke bör offentlig framställas, samt att polismyndigheterna understundom jämväl brustit i behörig tillsyn öfver dessa tillställningar. Med anledning häraf hafva vi härigenom velat erinra Eder att erinra vederbörande polismyndigheter om angelägenheten att iakttaga, hvad med gällande författningars innehåll i förekommande ärenden öfverensstämmer. Hvilket Eder till kännedom och efterrättelse» etc.

Det är således tydligt, att åtminstone i regel icke heller nämnda cirkulär hittills haft den effekt, att det onda förhindrats.

Af allt det föregående framgår, att ett sådant förhinder icke heller läser kunna åvägbringas med mindre åtgärder vidtagas, hvarigenom upptagande på biografprogrammen af de anstötliga numren verkligen *förekomes*. Detta synes ock vara cirkulärets tanke, då däri talas om anstalter »till *förekommande af*» de klandervärda numren. Hvad som behöfves är alltså en *föregående* granskning af programmen, *innan* de uppföras med rätt för den granskande att förbjuda uppförande af anstötliga nummer.

Man kan tänka sig olika sätt för åstadkommande af en dylik föregående granskning. Ett synnerligen beaktansvärdt uppslag i en riktning har lämnats af polismyndigheten i *Malmö*, ur hvars den 18 december 1908 meddelade föreskrifter i detta hänseende följande utdrag må lämnas.

»Ej må i lokalen förevisas eller som skylt utsättas bilder, hvilka äro af den beskaffenhet, att de sära sedlighet och anständighet, eller bilder, som skildra utförande af mord, rån och andra svårare brott.

Därest förevisning är tillgänglig för barn, får densamma ej heller omfatta bilder, hvilka framställa tilldragelser och förhållanden, som äro ägnade att uppväcka känsla af skräck eller fasa hos åskådaren eller af annan anledning kunna anses olämpliga för barn.

Barn under 15 år, hvilket ej åtföljer äldre person, må ej vinna tillträde till förevisning senare än klockan 8 eftermiddagen.

9. Vid ombyte af program skall ett exemplar af det nya programmet jämte muntlig förklaring öfver dess innehåll, *i god tid innan det förevisas allmänheten*, lämnas till den af poliskammaren tillsatte tillsyningsmannen öfver biografförevisningar.

11. Det åligger tillståndets innehafvare att utlägga af poliskammaren fastställd afgift för den extra polisbevakning och tillsyn, som af polismyndigheten anordnas, äfvensom att ställa sig till efterrättelse de ytterligare föreskrifter, polismyndigheten kan komma att meddela.»

I dessa föreskrifter har, såsom synes, principen om en föregående granskning af programmen kommit till sin rätt. Den sker genom en af poliskammaren tillsatt tillsyningsman, hvilken för sitt arbete härmed erhåller ersättning genom anlåtande af den afgift, som enligt mom. 11 erlägges för behöflig extra polisbevakning och tillsyn. Tillståndet till biografförevisningar plägar endast lämnas för en månad i sänder, hvilket i sig själfvt verkar kontrollerande. Till stort gagn har också förbud utfärdats för att senare än kl. 8 på aftonen lämna tillträde för barn. Äfven i öfrigt synes anordningen verkat mycket fördelaktigt.

Det torde icke finnas något hinder för, att liknande föreskrifter utfärdades att gälla på alla de orter, där en dylik omedelbar föregående granskning verkligen kan utöfvas af polismyndigheten i orten eller af genom densamma tillsatte tillsyningsmän. I sakens natur ligger dock, att en kronofogde naturligtvis ej kan själf utöfva en sådan granskning inom de olika delarne af sitt fögderi, och att systemets tillämpning således där kräfde utseende af olika tillsyningsmän på de skilda orterna. Då, såsom ofvan antydts, tillstånd att anordna biografförevisningar icke torde behöfva begäras af offentlig myndighet annat än i städer och sådana orter på landsbygden, där på grund af särskilda kungl. beslut ordningsstadgan för rikets städer är tillämplig, kan dock den ifrågavarande anordningen ej för närvarande tillämpas på andra områden af landsbygden, och många orter i riket blifva alltså fria från hvarje kontroll, ehuru en sådan där vore lika nödig.

För dylika orter blefve sålunda särskilda bestämmelser af nöden. Ifrågasättas kan då, om ej därstädes en dylik föregående granskning kunde anförtros åt någon kommunal myndighet t. ex. skolråden. Åtminstone borde detta kunna ske, om den begränsades att gälla sådana biografföreställningar, till hvilka barn äga tillträde. Vår lagstiftning är som bekant ej främmande för områden, där särskilda förbud gälla för tillhandahållande af vissa njutningsmedel åt barn — så t. ex. brännvinsförsäljningsförordningen och förordningen angående försäljning af vin och öl. Våra kommunallagar lägga också åtgärder till främjande af

ungdomens sedliga fostran eller till afvärjande af dess urartning i kommunala myndigheters händer (kyrkoråd, skolråd, barnavårdsnämnd). Det bör också kunna anses fullt förenligt med den kommunala självstyrelsens princip att, om så befinner sig nödigt, åt kommunala myndigheter anförtro rätten att förhindra sådana tillställningar i kommunen, genom hvilka barnen i densamma uppenbart utsättas för högst fördärfbringande inflytelser.

Skulle någon kontroll i sistnämnda riktning ifrågakomma — d. v. s. föregående kontroll af program vid biografföreställningar för barn — så bör den gifvetvis så anordnas, att den drabbar ej blott sådana föreställningar, dit särskilda barnbiljetter säljas, utan öfverhufvud sådana, dit *barn lämnas tillträde*. Att, såsom somligstädes lär ha skett, biografägare söka undandraga sig hithörande kraf blott genom att annonsera att »särskilda barnbiljetter säljas icke», men i stället släppa in barnen på vanliga biljetter, bör naturligtvis ej få ifrågakomma. Skulle en sådan särskild kontroll af biografföreställningar för barn anordnas, bör den dock gifvetvis icke upphäfva den eljest befintliga allmänna kontrollen af de ordinarie ordningsmyndigheterna, så att biograferna därigenom sattes i stånd att för vuxna förevisa hvad redan nu är förbjudet.

Hufvudsaken är emellertid, att öfverallt i riket anordnas en före själva uppförandet gående kontroll öfver biografprogrammen, i all synnerhet då de afse föreställningar, dit barn äga tillträde. Lämpligaste sättet härför torde åter kunna utrönas genom en blifvande utredning.»

Motionärernas yrkande går ut på att en bättre kontroll af biograf-föreställningarnes innehåll i allmänhet måtte åvägabringas, och att detta i all synnerhet måtte ske beträffande föreställningar, till hvilka barn äga tillträde. För båda dessa ändamål kräfvades enligt motionärernas mening en före uppförandet gående kontroll af biografprogrammen, enär nu gällande föreskrifter i allmänhet ej visat sig tillfyllest.

*Utskottets
yttrande.*

De föreskrifter, som enligt nu gällande författningar kunna tillämpas i och för kontroll af biografteatrarnes verksamhet, stödjade sig på 1868 års ordningsstadga för rikets städer, och särskildt på denna stadgas 13:de paragraf. Tillställningar af den art, till hvilka biografföreställningar kunna hänföras, skola, enligt nämnda stadga, hos polismyndigheten anmälas, och vid påfordran skola till polismyndigheten lämnas de upplysningar om tillställningens ändamål och beskaffenhet, som kunna erfordras i och för meddelande af behöfliga ordningsföreskrifter. Underlåtenhet härutinnan

straffas med böter från och med 5 till och med 100 kronor. Där sig visar, att tillställning, som här ofvan omförmäles, innebär något, som strider mot sedlighet eller allmän lag, äger, enligt § 13, polismyndigheten att dess förnyande förbjuda.

Hvad här är föreskrifvet om stad, gäller äfven i tillämpliga delar för köping, hamn, fiskläge och annat ställe med större sammanträngd befolkning samt för visst område invid eller i närheten af stad, då Konungens befallningshafvande, efter vederbörandes hörande, sådant förordnar genom beslut, som skall underställas Kungl. Maj:ts pröfning.

På andra delar af landsbygden än de ofvan nämnda är endast en del af ordningsstadgans § 13 tillämplig, nämligen dess andra stycke, och detta äfvenledes blott i de fall, då Konungens befallningshafvande, efter vederbörandes hörande, sådant förordnat. I förenämnda stycke af ordningsstadgan föreskrifves, att »maskerad, bal, lekstuga, lindansning, positivspelning eller dylikt, akrobatiska konststycken, konstridning och djurförevisning eller andra med dessa jämförliga tillställningar» ej må äga rum, innan polismyndighetens tillstånd därtill erhållits. Huruvida biografföreställningar kunna räknas till de med ofvannämnda arter af nöjen »jämförliga tillställningarne» torde, i brist på fastställd praxis, ännu vara svårt att afgöra.

Ordningsstadgan för rikets städer synes således, där denna stadga är i sin helhet tillämplig, ge polismyndigheterna rätt att granska biografprogrammen, innan de få uppföras, att förbjuda dem, där de innehålla något »som strider mot sedlighet eller allmän lag», samt att meddela »erforderliga ordningsföreskrifter», i hvilket tänjbara uttryck torde kunna inrymmas, och äfven inrymts, en utsträckt rätt för polismyndigheten att förbjuda äfven andra programnummer än de direkt mot sedlighet eller allmän lag stridande.

Exempel på huru stränga föreskrifter, som med stöd af gällande lag för närvarande kunna utfärdas, lämnas af motionärerna i de af dem citerade polisföreskrifterna för Malmö och Stockholm.

Men om gällande författningar ge myndigheterna en ganska vidsträckt *rättighet* att ingripa kontrollerande gentemot biograferna, torde samma författningar endast ålägga dem en mycket begränsad *skyldighet* i detta afseende. Det är blott då tillställningen i fråga äsyftar eller innebär något, som strider mot sedlighet eller allmän lag eller föranleder till svårare oordning, som myndigheten, enligt ordningsstadgan, »äger att dess förnyande förbjuda.» I fråga om en hel del af de biograf-

program, som med skäl betecknats som skadliga, synas alltså polismyndigheterna ej äga någon skyldighet att ingripa. Och det af motionärerna åberopade, ofvan sid. 5 återgifna, cirkuläret till Konungens befallningshafvande i riket torde ej heller kunna ålägga myndigheterna några skyldigheter utöfver hvad som innefattas i ordningsstadgans nämnda ord, eller i de af myndigheterna själfva på vissa orter utfärdade föreskrifterna.

Att en noggrann kontroll af hvad som på biografteatrarne framföres är af behovet påkallad, synes utskottet ej kunna förnekas. Genom sina billiga priser och omväxlande populära program ha biograferna vunnit en exempellöst hastig utveckling och räkna nu en mycket stor publik, som till afsevärd del består af barn och ungdom. Frestelsen från biografernas sida att ockra på publikens sensationslystnad och tillfredsställa dess sämre smak torde helt naturligt komma att ökas i den mån anstalternas antal växer och konkurrensen dem emellan blir skarpare. Redan nu ha betänkliga tecken till en dylik utveckling af programmen i dålig riktning kommit till synes, och äfven om utskottet ej vill uttala sin förkastelsesdom öfver samtliga de af motionärerna anförda exemplen, torde det dock vara ett känt förhållande, att programmen ofta ge anledning till mycket befogade anmärkningar. Den fara, som ligger i biografprogrammets fortgående utveckling i förråande riktning, blir särskildt allvarlig genom det förhållandet, att publiken till stor del består af barn och ungdom, hos hvilka de dramatiskt realistiska biografbilderna måste utöfva en särskildt kraftig suggestiv inverkan och kvarlämna starka och bestående intryck.

Dessa skuggsidor af biografverksamheten ha redan i åtskilliga kommuner framkallat åtgärder från myndigheternas sida, i det biograferna underkastats en särskild kontroll af mer eller mindre allvarlig art. Så t. ex. i Stockholm och Malmö, där polismyndigheterna utfärdat de ofvan anförda af motionärerna citerade föreskrifterna. Klagomål ha emellertid, icke minst i hufvudstaden, försports öfver att dessa åtgärder varit otillräckliga, och att de utfärdade föreskrifterna ej blifvit nog strängt efterlefda. Erfarenheten synes ge vid handen att ingripanden mot olämpliga program ej sällan bli beroende på enskild anmälan, hvarigenom kontrollen blir ojämn och ett eventuellt förbud ofta inträffar först sedan programmet under någon tid blifvit framfördt.

Äfven om myndigheterna inom de olika kommuner, hvari ordningsstadgan för rikets städer är gällande, i allmänhet vidtoge strängare och

mer effektiva åtgärder än hvad nu är fallet, kvarstår likväl alltid den olägenheten, att dylika åtgärders vidtagande dock alltjämt blir i hufvudsak beroende på myndigheternas godtfinnande, och att kontrollen, utöfvad af polismyndigheterna på de olika orterna, eller t. o. m., som är fallet i Stockholm, af olika personer inom olika distrikt af samma stad, kommer att sakna enhetlighet och konsekvens. Inom de flesta landskommuner torde åter, som ofvan framhållits, med tillhjälp af nuvarande författningar någon kontroll ej kunna åstadkommas, och en sådan torde dock komma att visa sig nödvändigare i samma mån frestelsen ökas för biografägarne att på landsbygden finna användning för de films, hvilkas framförande möjligen förvägras dem i städerna.

Den tanke motionärerna framställa om vidtagande af åtgärder för att åstadkomma en bättre kontroll af programmen för biografföreställningar, synes därför utskottet vara väl värd beaktande. I den mån dylika åtgärder skulle innebära någon allmän för biograferna gällande censur, beröra de visserligen ett ytterst ömtåligt område, hvars beträdande ur såväl principiell som praktisk synpunkt påkallar den största försiktighet. Men utskottet vill dock härvid erinra, dels att den kontroll, som redan nu utöfvas, i viss mån har karaktär af censur, och dels att denna censur torde kunna läggas i mer kompetenta händer än hvad för närvarande är fallet.

Utskottet anser sig ej kunna ingå på en granskning af frågan på hvad sätt en dylik skärpt kontroll bäst skall kunna åstadkommas, eller i hvad mån det skall visa sig möjligt att åstadkomma speciella åtgärder ifråga om biografföreställningar, till hvilka barn må äga tillträde. Den korta tid, som stått utskottet till buds för motionens behandling, har ej heller gjort det möjligt för utskottet att närmare taga del af utländsk lagstiftning på detta område.

Utskottet har emellertid blifvit öfvertygad om att en bättre tillsyn öfver biografverksamheten vore behöflig och nyttig, och anser det därför önskvärdt att få utredt, hvilka åtgärder som i denna riktning lämpligen kunna vidtagas.

På grund af hvad utskottet sålunda anför, och då de åtgärder, som af motionärerna begäras, möjligen kunna vara af den vikt, att de böra underkastas Riksdagens pröfning, får utskottet alltså hemställa,

att Andra Kammaren, med anledning af förvarande motion, för sin del ville besluta, att Riks-

dagen i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhåller, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, huruvida och i hvad mån åtgärder kunna vidtagas till åvägabringande af en mer effektiv och enhetlig kontroll af programmen för biografföreställningar, samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 11 maj 1909.

På utskottets vägnar:

NILS EDÉN.
